

**МЕХАНИЗЪМ
ЗА ДЕЙСТВИЕ И АЛГОРИТЪМ КЪМ НЕГО
В СЛУЧАИ НА УСТАНОВЯВАНЕ
НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА
НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА В УЧИЛИЩЕ**

ПРЕВЕНЦИЯ

- Важно е да се осигури информация на подрастващите за вредите от употребата на наркотични вещества и последствията, които те могат да имат върху здравето, ученето и бъдещето на ученика.
- Провеждане на информационни кампании;
- Провеждане на тематични уроци;
- Организиране на дискусии и семинари.

ПРЕВЕНЦИЯ

- Необходимо е да се подчертае **опасността от новите дизайнерски дроги и наркотични вещества**, които причиняват трайни щети върху психиката на личността, а в доста чести случаи водят и до летален изход.
- При интерпретиране на темата за употребата и злоупотребата с психоактивни вещества в контекста на новите вещества, които се разпространяват, не стои въпросът за пристрастяването, а за **трайни и продължителни увреждания и загуба на живот**.

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

ФИЗИЧЕСКИ ПРОМЕНИ

- - Необичайни покачвания или загуби на тегло;
- - Красноречие;
- - Необичайно разширени или стеснени зеници;
- - Осезаеми промени във външния вид (кожни проблеми, negliжирана визия и др.)

ПРОМЕНИ В ПОВЕДЕНИЕТО И НАСТРОЕНИЕТО

- - Изолация; намалена учебна успеваемост; нередовно посещаване на училище;
- - Промени във връзките със семейството и приятелите;
- - Агресивност, раздразнителност, депресия и еуфория.

ПРИЗНАЦИ ЗА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- **ФИНАНСОВИ ПРОБЛЕМИ**

- Събиране на пари по необичайни начини;
- Необяснимо поведение на недостиг на пари.

- **ПРОПУСКИ И НЕЗАДОВОЛИТЕЛНИ РЕЗУЛТАТИ В УЧИЛИЩЕ**

- *От значение е да се наблюдават повече от един от посочените признаци, както и да се подходи внимателно към събирането на допълнителна информация посредством разговор с ученика. Препоръчително е да се привлече училищният психолог при изясняването на възникналата хипотеза, както и да се проведе разговор със съученици на ученика и др., преди да се предприемат следващите стъпки.*

I. РЕАКЦИИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ В СЛУЧАЙ НА КОНСТАТИРАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- **I. УВЕДОМЯВАНЕ НА ДИРЕКТОРА НА УЧИЛИЩЕТО**
- **Сигналът до директора** на училището трябва да бъде предаден възможно най-скоро след узнаването, за да бъдат предприети подходящи мерки.
- Необходимо е да се **документират** всички подробности (дата, час, местоположение, имената на засегнатите ученици и всички други важни факти).
- Педагогическите специалисти са длъжни да спазват **установените от училищното ръководство процедури за реагиране на случаи на разпространение на наркотични вещества**. Това може да включва:
 - изолиране на засегнатите ученици;
 - сигнализиране на отговорните служби; и
 - предоставяне на необходимата помощ.

I. РЕАКЦИИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ В СЛУЧАЙ НА КОНСТАТИРАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- При установяване на лица, разпространяващи наркотични вещества в образователните институции, от педагогически специалист или друг служител на образователната институция, **уведомяването на службите на МВР** може да стане по няколко начина:
 - > Позвъняване на телефонен номер 112;
 - > Уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР;
 - > Уведомяване на полицейски инспектор или разузнавач, отговарящи за района на образователната институция;
 - > Подаване на сигнал на електронен пощенски адрес на МВР.

I. РЕАКЦИИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ В СЛУЧАЙ НА КОНСТАТИРАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- При случай на разпространение и употреба на наркотични вещества, директорът създава **екип за взаимодействие с отговорните институции** и при необходимост изготвя **план за подкрепа на засегнатия ученик** или **план за превенция** с цел предпазване на останалите ученици от употреба и злоупотреба с наркотични вещества.
- **Екипът** е мултидисциплинарен и включва:
 - - представител на Отдел „Закрила на детето“;
 - - представител на районното управление на полицията;
 - - представител на регионалното управление на образованието;
 - - представител на общинския съвет по наркотични вещества.

2. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНОТО РЪКОВОДСТВО СЪС ЗДРАВНИТЕ СЛУЖБИ В СЛУЧАЙ НА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- **Индикация и сигнализиране** – Училищното ръководство и психолозите се обучават относно разпознаване на признаците на употреба на наркотични вещества от учениците. При установяване на такива признаци **(1)** психолозите задължително уведомяват директора на училището, който от своя страна е длъжен да **(2)** сигнализира здравните служби.
- **Сътрудничество със здравните служби** – ръководните органи на училището си сътрудничат със здравните служби, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които употребяват наркотични вещества (посредством консултации със специалисти; предоставяне на информация и обучение на учители и персонал; създаване на програми за превенция и рехабилитация).

2. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНОТО РЪКОВОДСТВО СЪС ЗДРАВНИТЕ СЛУЖБИ В СЛУЧАЙ НА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- **Планиране на дейности** – ръководството на училището и здравните служби планират съвместни дейности, които да насочат учениците към здравословен начин на живот и да ги предпазят от употребата на наркотични вещества (посредством информационни кампании; консултации и подкрепа на учениците и родителите им).
- **Обмен на информация** - ръководството на училището и здравните служби определят механизми за обмен на информация.
- **Подкрепа на засегнатите ученици** - ръководството на училището и здравните служби работят съвместно, за да осигурят подходяща подкрепа на учениците, които са засегнати от употребата на наркотични вещества (посредством психологическа подкрепа, консултации със специалисти и участие в програми за рехабилитация).

3. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ С УЧИЛИЩНОТО РЪКОВОДСТВО И ОТГОВОРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ В СЛУЧАИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И НА УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА

- Необходимо е да бъдат осигурени **административни възможности учениците да сигнализират** в случай, че станат свидетели на разпространение или употреба на наркотични вещества или ако са били принуждавани или склонявани да закупват наркотици от свои съученици или лица в или извън училище. Това включва:
- Информирание на училищното ръководство;
- Информирание на училищния психолог;
- Създаване на условия за подаване на анонимни сигнали (кутия за анонимни сигнали; онлайн формуляр; телефонни линии като 116 111);
- Информирание на учениците за възможността да се обръщат и директно към органите на реда.

4. КОМУНИКАЦИЯ С РОДИТЕЛИТЕ В СЛУЧАИ НА УСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ДЕЦАТА ИМ

- **Информирание** – Директорите на училищата са длъжни да запознаят родителите с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.
- Ръководството на училището възможно най-скоро информира родителите за случаи на установена употреба или разпространение на наркотични вещества от децата им в училището.
- **Открита комуникация** – На родителите трябва да се предоставят ясни и точни детайли относно случая, включително мерките, които са взети от училището и здравните служби. Родителите се информират за възможностите за подкрепа и помощ, които са налични.

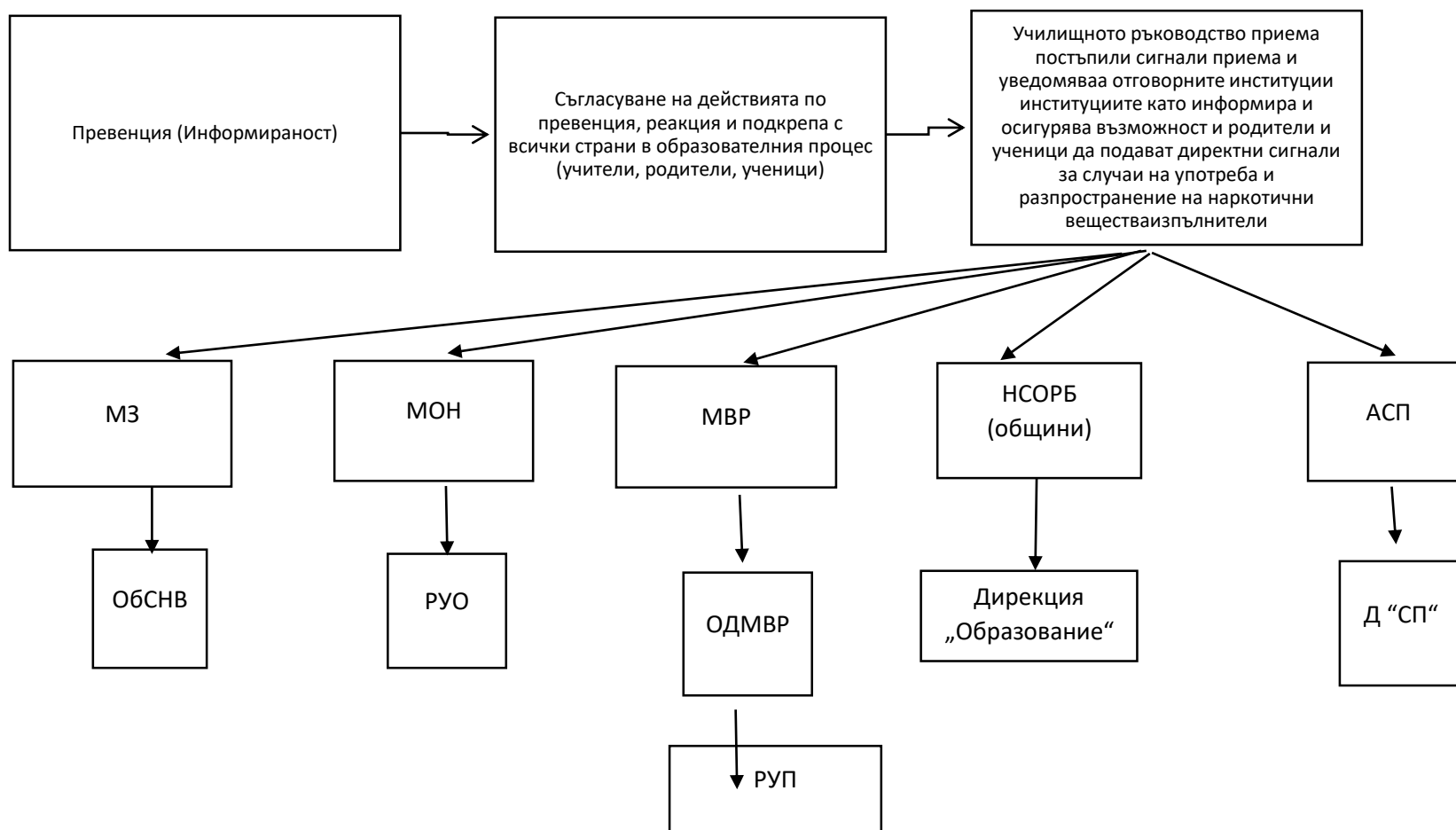
4. КОМУНИКАЦИЯ С РОДИТЕЛИТЕ В СЛУЧАИ НА УСТАНОВЯВАНЕ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И УПОТРЕБА НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ДЕЦАТА ИМ

- **Индивидуален подход** – Всеки случай се разглежда индивидуално, като се вземат предвид нуждите и специфичните обстоятелства на детето и неговото семейство. Родителите се канят на среща с ръководството на училището и представители на здравните служби, за да обсъдят възможния подход и действия.
- **Предоставяне на ресурси и подкрепа** – Училищното ръководство информира родителите за наличните ресурси и програми за подкрепа (консултации със специалисти, програми за рехабилитация и други форми на помощ).
- **Сътрудничество и последователност** – Съвместна работа между училищните органи и родителите при предоставянето на подкрепа на засегнатите ученици. Комуникацията трябва да бъде информативна, открита, съдържателна и с акцент върху подкрепата и наличните ресурси.

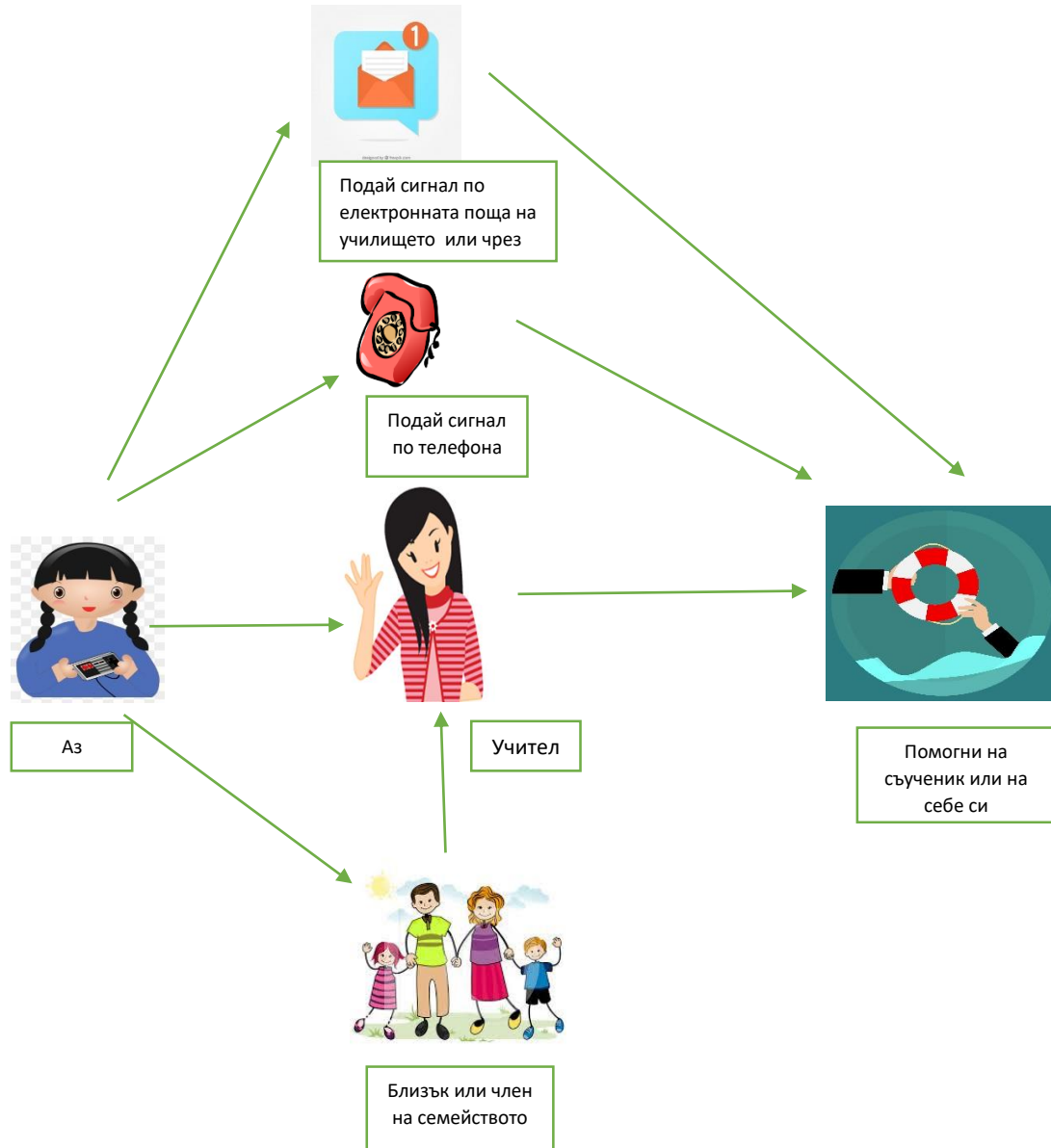
ПРИЛОЖЕНИЕ № 1

СХЕМА: Система за прилагане на Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

СХЕМА: Стъпка 2: Какво да направя, ако някой ми предложи на мен или на мой съученик наркотични вещества?

Ако някой ти предлага или видиш да предлагат на твой съученик можеш:

- Да подадеш сигнал по телефон (вкл. НТЛД 116 и 111), електронна поща, през социалните мрежи
- Да кажеш на учител, някой от персонала или на член от семейството ти на който имаш доверие (като се спазва конфиденциалност)

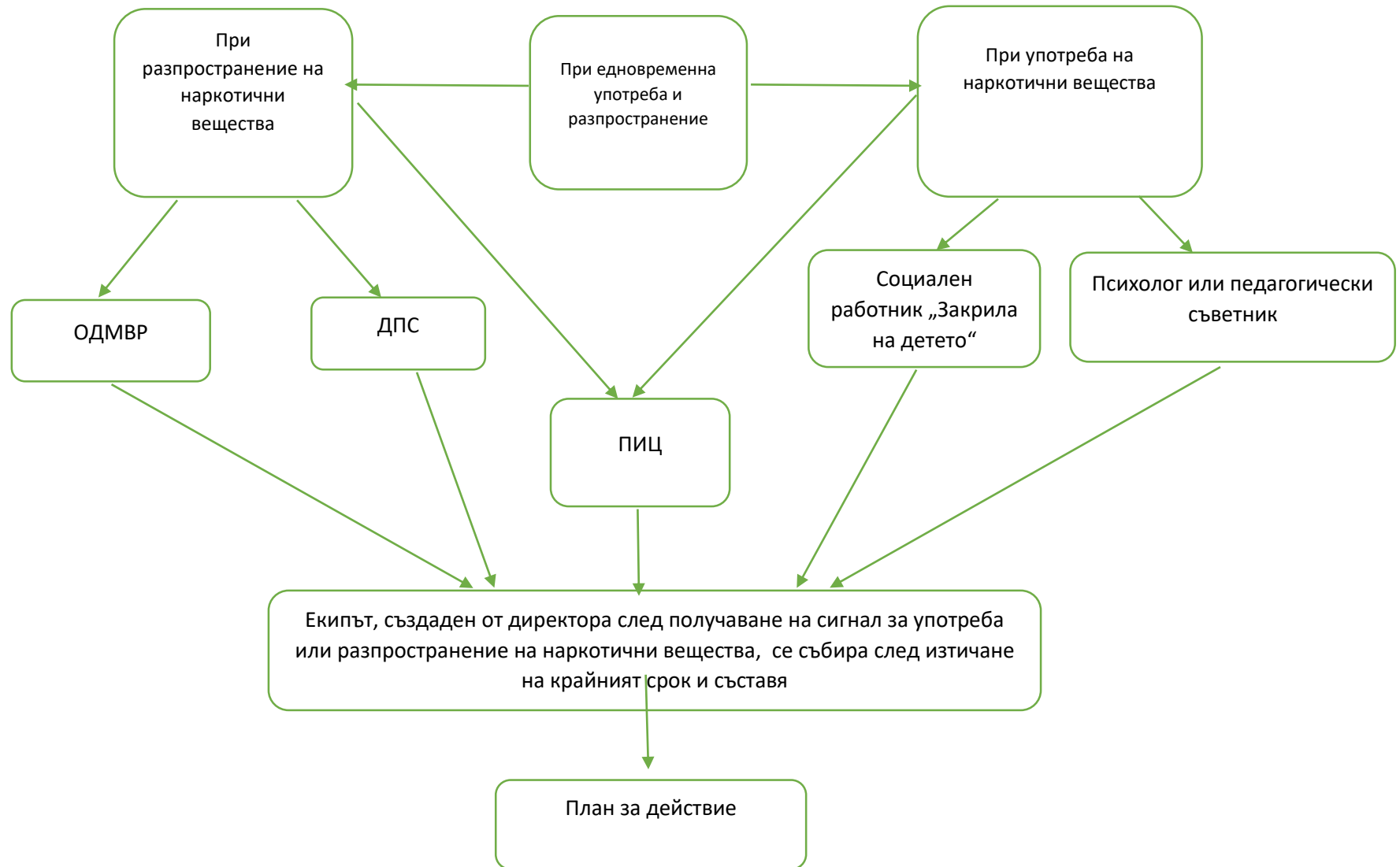
ПРИЛОЖЕНИЕ № 36

СХЕМА: Стъпка 2: Алгоритъм при сигнал за употреба и/или държане с цел разпространение на наркотици в училищна среда и прилежащи територии, вътрешна схема

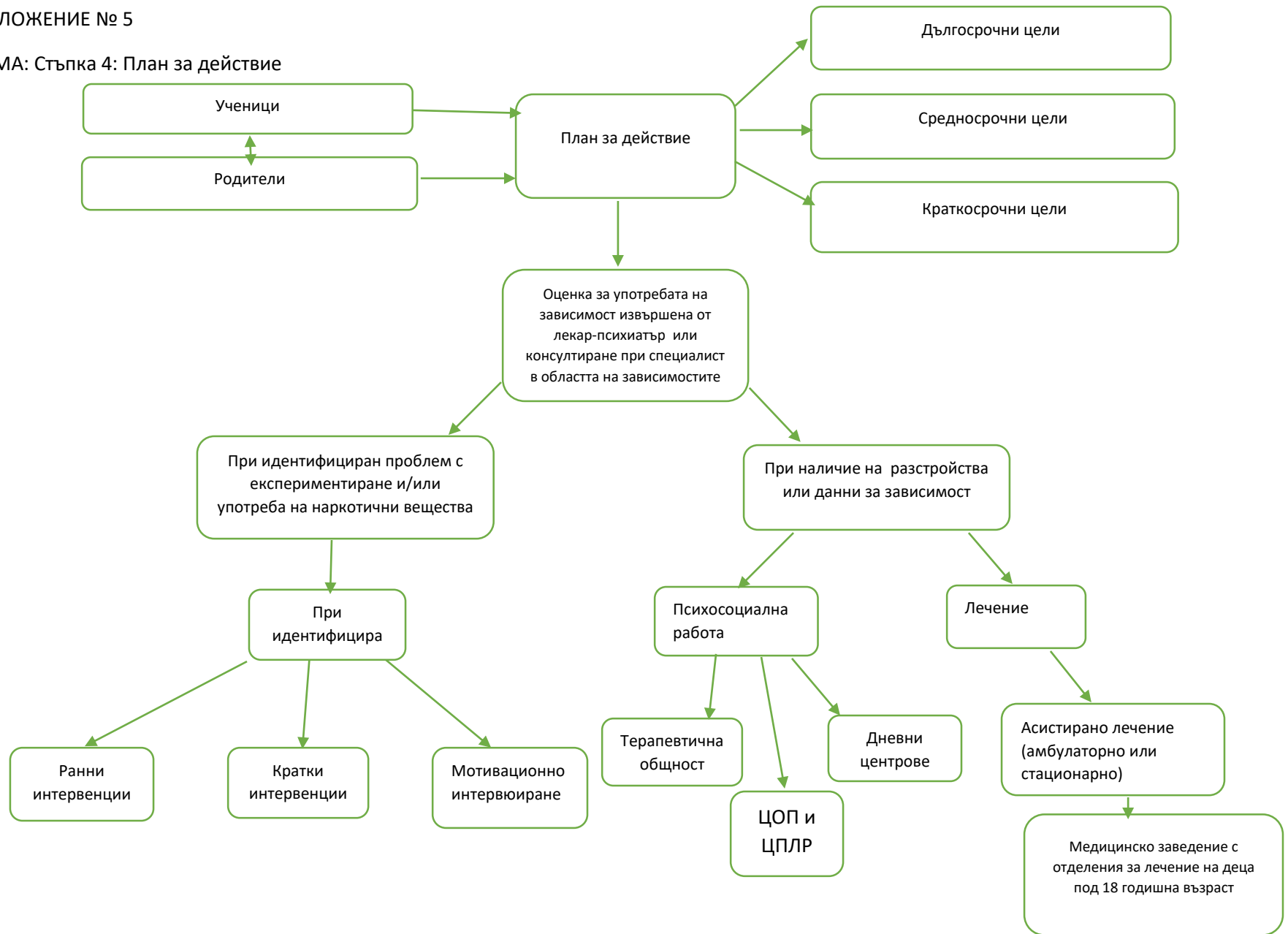
ПРИЛОЖЕНИЕ № 4

СХЕМА: Стъпка 3: Процедура по изпълнение на Алгоритъм за действие при употреба и/или разпространение на наркотични вещества

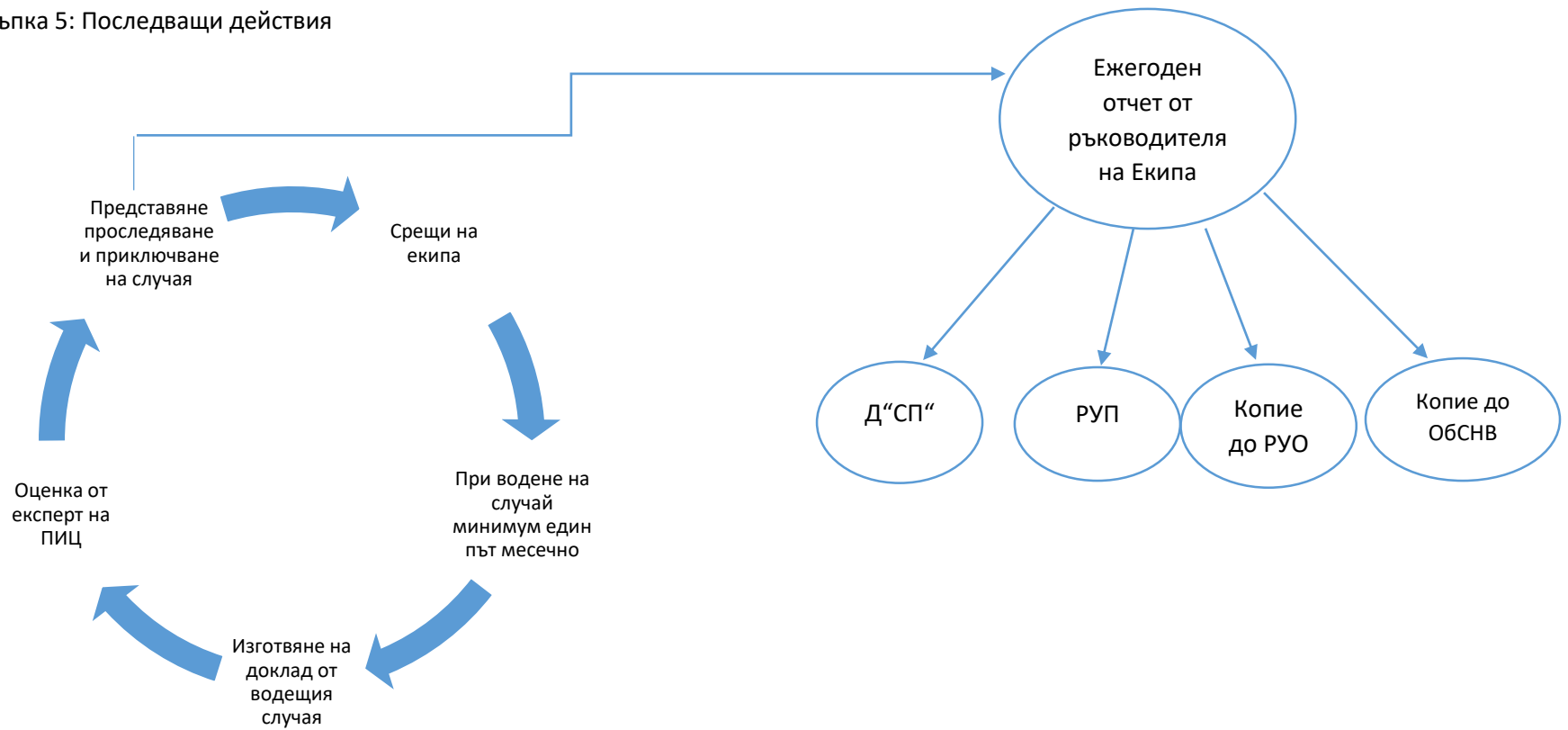
ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

СХЕМА: Стъпка 4: План за действие

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6

СХЕМА: Стъпка 5: Последващи действия

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7

СХЕМА: Стъпка 6: Поверителност

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8

СХЕМА: Стъпка 7: Процедура по информиране на родителите

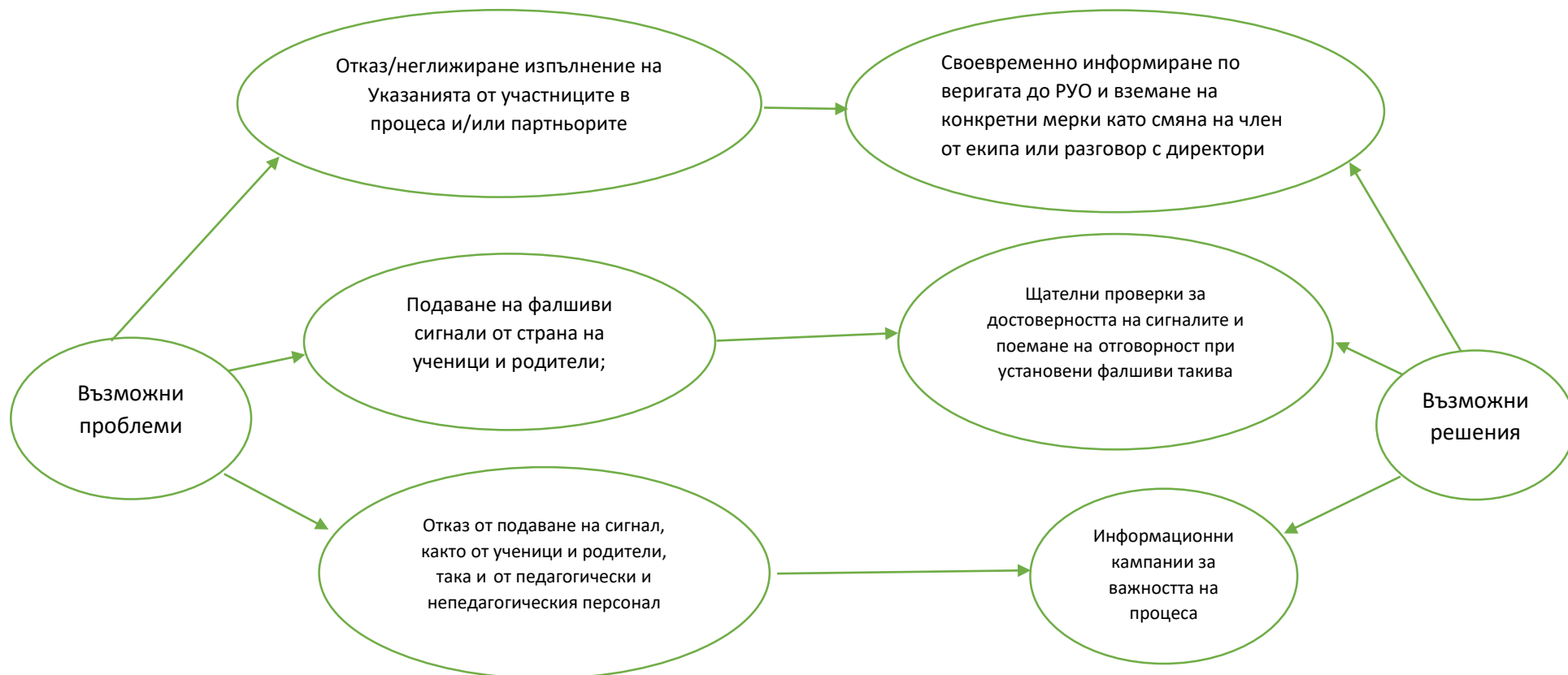
Директорите на училищата са длъжни да запознаят родителите с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.

След запознаване с Механизма, е необходимо родителите да подпишат декларация за информирано съгласие за предприемане на последващи действия от страна на МДЕ при доказано разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9

СХЕМА: Възможни проблеми

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10

СХЕМА: Партньори

